

охорони здоров'я слугує прикладом ставлення держави до соціально незахищених осіб, забезпечення їм необхідного доступу до медичного обслуговування.

Список використаних джерел

1. Демочко Г. Охорона здоров'я в Українській Державі. *Вісник КНЛУ*. 2012. №17. С. 140-144.
2. Дорошенко Д. Історія України 1917–1923 рр. : в 2 т. / упоряд., авт. передм. та комент. К. Ю. Галушко. Київ : Темпора, 2002. Т. II. 194 с.
3. Жванко Л. М. Внутрішня політика Української Держави у галузі охорони здоров'я та соціального захисту населення (квітень– грудень 1918 року). Харків : Прапор, 2003. 304с.
4. Жванко Л. Уряд Павла Скоропадського і спроба подолання епідемій серед населення та біженців. *Київська старовина*. 2005. №6. С. 112-125.
5. Пиріг Р. Я. Діяльність урядів гетьманату Павла Скоропадського: персональний вимір. Київ : Ін-т історії України НАН України, 2016. 518 с.
6. Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 грудень 1918. Київ : Наш формат, 2016. 454 с.

*Лялик Р.
студент магістратури юридичного факультету
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. ю. н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ТНЕУ Чудик Н.О.*

ПРАВОВА ПРИРОДА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ

Постановка проблеми. На території поширення юрисдикції України кожен має право на «професійну правничу допомогу» [1, с. 59]. Таким чином, можна сказати, що дане право за потреби має бути реалізовано всіма, без виключень, суб'єктами, незалежно від їх матеріального забезпечення, соціального становища, расової, чи релігійної приналежності, або інших ознак. Дана теза впливає із самої статті 59 Конституції України, а також, принципу рівності громадян перед законом, закріпленим у статті 24 Конституції України. На даний момент, як і раніше, існує проблема із реалізації населенням права на професійну правничу допомогу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Окремі аспекти цієї проблематики досліджували: М.М. Антонович, С.М. Бреус, О.П. Галоганов, С.В. Прилуцький, Л.В. Тацій, С.І. Сафулько, Є.Г. Тарло, О.Г. Яновська та інші науковці. Однак, проблема досі не вирішена.

Метою статті є визначення проблем із реалізацією права на професійну правничу допомогу незабезпеченим та (або) незахищеним прошаркам населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш за все, варто вказати на те, що правничу допомогу – це надання юридичних послуг щодо захисту та реалізації прав, свобод, законних інтересів кожній особі, котра їх потребує [2]. Винагорода за надання вказаних послуг оплачується за рахунок особи, якій

вона надається, або за рахунок держави у випадку, коли дана особа входить до вичерпного переліку осіб [2, с. 8, 14]. Таким чином, забезпечується рівний доступ до реалізації вище вказаного права кожному, незалежно від їх рівня матеріального забезпечення.

Загалом, юридичні послуги включають в себе: «надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації» [2, с. 1].

Згідно із Конституцією України, суб'єктом надання перелічених юридичних послуг є адвокатура. Представництво особи в суді та захист від обвинувачення у кримінальному провадженні здійснює адвокат, але законом визначені винятки із даної норми: «у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена» [1, с. 131-132].

Проблемами щодо реалізації права на професійну правничу допомогу є:

– Некомпетентність деяких адвокатів щодо вирішення конкретних правових спорів, інцидентів. Можливим вирішенням може бути введення спеціалізації адвокатів за юрисдикцією: адвокат господарського (корпоративного), загального (кримінального, цивільного), адміністративного, військового, антикорупційного, конституційного судочинства;

– Недоступність малозабезпечених, незабезпечених, соціально незахищених осіб до професійної правничої допомоги. Щоб вирішити дану проблему варто було б ввести обов'язок кожного адвоката на надання ним безоплатної правничої допомоги та санкції за несвоєчасне надання такої допомоги.

– Інші наявні проблеми із реалізації особою права на професійну правничу допомогу варто вирішувати із урахуванням як національного законодавства, так і міжнародного (наприклад, «пілотні» рішення ЄСПЛ, Конвенція про права людини і основоположні свободи із доданими протоколами тощо).

Але іноземну практику не можна просто копіювати та вводити в дію на національному рівні, її потрібно імплементувати у національне законодавство, беручи до уваги не тільки законодавство, а й політичні, соціальні, економічні, інші процеси, що впливають на життя пересічних осіб [3].

Таким чином, вирішивши вказані проблеми із урахуванням як національного, так і іноземного досвіду із подальшою його імплементацією у національний на законодавчому рівні, цілком реально забезпечити принцип рівності кожного перед законом та у реалізації права на професійну правничу допомогу.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/254k/96-вр>.
2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 04.11.2018 №3460-VI. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#n3>.

3. Сталовєров В.М. Проблеми реформування законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність. Молодий вчений. 2017. №5.1 (45.1). С. 127-132.

Мануляк Н.

*студентка I курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к. ю. н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права ТНЕУ Григорук Н. Г.*

ПРАВОСВІДОМІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЇ СУДДІВ

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю комплексного аналізу механізмів впливу правосвідомості суддів на демократизацію державного та суспільного ладу в Україні. Постійний розвиток суспільства, держави та права, перетворення у політичному, економічному та соціальному житті України викликають потребу звільнення теорії правосвідомості від пережитків радянського минулого, оновлення підходів до перспектив підвищення рівня правосвідомості. Судді та їх діяльність повсякчас привертають до себе підвищену увагу громадськості, кожен з суддів повинен розуміти, що від рівня їх професійної правосвідомості прямо чи можливо опосередковано залежить не лише якість роботи яку вони здійснюють, але й загальне враження суспільства про правосуддя загалом в державі. Посада судді завжди вимагала від особи, що її займає, не тільки досконалого знання законів та інших нормативно-правових актів, але й особливих поглядів, уявлень, переконань, оцінок притаманних для них, які ґрунтувалися б на прийнятті та розумінні природного права, основоположних прав та свобод людини і громадянина. Кожен правозастосовний акт, виданий суддею, мав би в ідеалі проходити через призму його високого рівня правосвідомості.

Актуальність дослідження правосвідомості судді зумовлена і тим, що у теорії права відсутня єдність уявлень вчених щодо розуміння поняття правосвідомості судді як самостійного підвиду правосвідомості. В умовах реформування судової та правової системи важливо не тільки визначити сутність правосвідомості судді, закономірності та її причини, що зумовлюють її формування та розвиток, але і обґрунтувати шляхи деформації правосвідомості суддів.

Об'єкт дослідження. Правосвідомість судді, як явище правової діяльності.

Предмет дослідження. Теоретико – правові аспекти правосвідомості судді та її роль в ухваленні судових рішень.

Метою постає комплексний аналіз теоретико – правових аспектів правосвідомості судді, її функціонального призначення та ролі в ухваленні судових рішень.

Даною темою займалися такі науковці: Л. М. Герасіна, Ю. М. Грошевий, О. Г. Данильчин, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобан, Д. О. Єрмоленко, Ю. Ю. Калиновський, В. В. Мухін, О. М. Омельчук, О. В. Петришин, В. І. Тимошенко, М. М. Цимбалюк, П. І. Ільїн, Л. І. Новгородцев, М. В. Петражицкий та інші.

Викладення основного матеріалу. Професійна свідомість, як багатоаспектний та складний, соціальний і психологічний феномен має власні